

Edmund Leighton / *The piano lesson* (1896)

El Lied

L'art de la comunicació: Poesia i Música

Dra. M.Luz Martínez Farias

El Lied Preromàntic

Començament segle XVIII

Composició breu en alemany per a veu i piano

Forma binària AB

Poema senzill distribuït en mig de la partitura o fora.

Johann Sigismund Scholze

"Sperontes, singende Muse an der Pleisse ..."

Leipzig, 1736

Ein edles Herz ist stets vergnügt/Johann Sigismund Scholze

N. I.

* 1. *

Ein edles Herz ist stets ver- Die Mißgunst ist des Glückes Frucht:
Und sieht in stiller Ruh, Gnügt, Und pflegt es zu geschehn,
So wie es nur das schicksal fügt, Daß die Verleumdung oft versucht
Gelassen immer zu. Den Pfeil auf mich zu drehn;

Nichts mindert seinen Muth:
So wohl bey Gluth als Fluth,
Bey Regen wie bey Sonnenschein
Kan es vergnügt seyn.

Die Großmuth ist dafür
Das sicherste Panier:
Je mehr der Neid den Frevel schüßt;
Je mehr das Glück sprüht.

* 2. *

Wie bald, wie leicht und unverhofft
Vergeht ein Tag der Noth;
Ein trüber Morgen bringet oft
Ein helles Abend-roth.
Die Hofnung treibt geschwind
Den rauhen Unglücks-Wind,
Und stellt zuweilen ohngefähr
Das Glück wieder her.

* 4. *

Mein Wohlfahrts-Schiff eilt diesem nach
Getroß durch Stroh und Fluth;
Obgleich manch Sturm und Ungemach
Dem Lauffen Einhalt thut.
Geduldig und gefaßt
Sind Segel, Ruder, Mast,
Der Anker die Zufriedenheit,
Der Hafen Glück und Zeit.

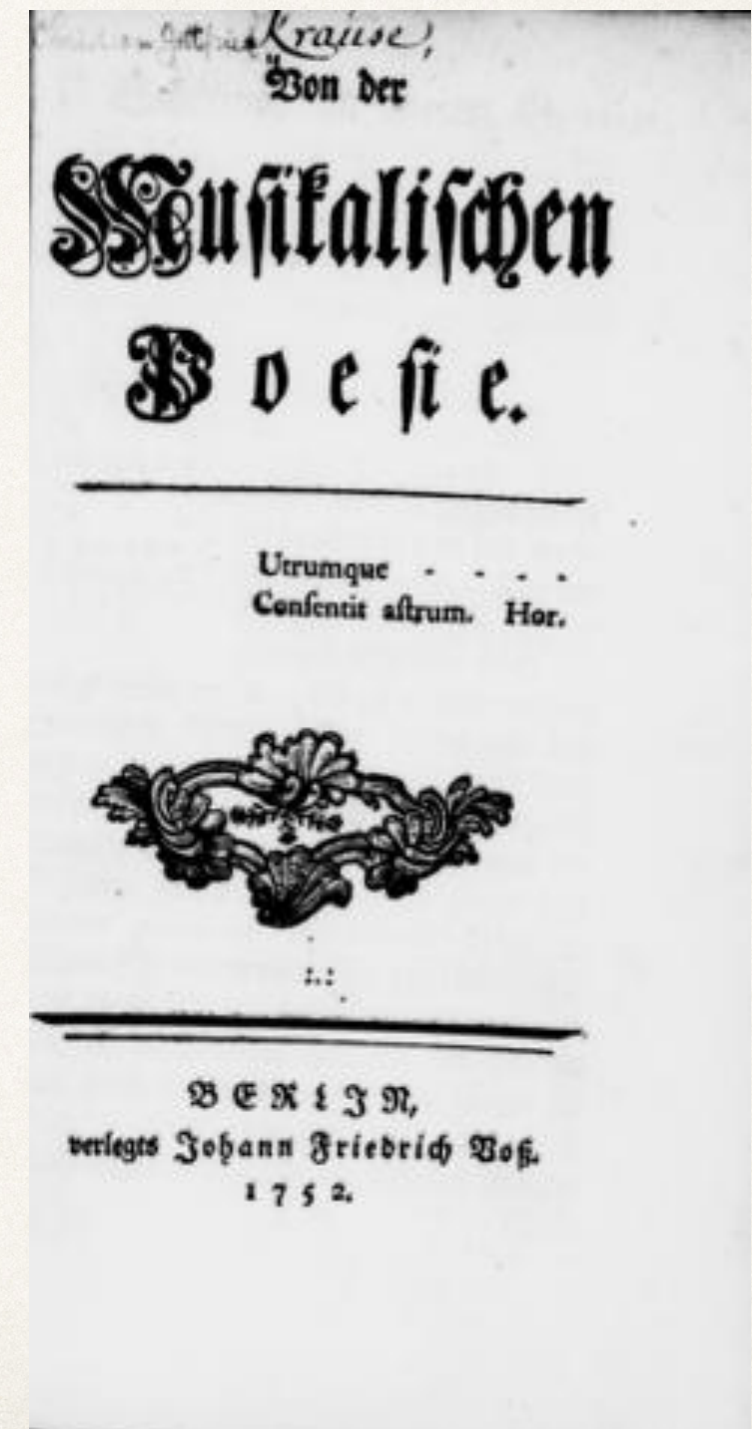
Escoles de Berlín

Durant la major part del segle XVIII, la composició del gènere es va concentrar en el nord d'Alemanya, entre els quals destaca Abraham Peter Schulz (1747-1800), qui va publicar els tres volums de *Lieder im Volkston*.

Primer tractat teòric

Von der Musikalischen Poesie (1752) de
Christian Gottlieb Krause (1719- 1770)

Característiques

- Simplicitat, Lied estròfic. No admet repetició de paraules ni melismes.
- Johann Wolfgang Goethe (1749-1832) defensor d'aquesta escola.
- Durant la segona escola berlinesa la poesia comença a ser més elaborada i provenia de poetes destacats (Friedrich Schiller, Johann Gottlieb Herder, J.W.Goethe, etc.)
- Al sud predominava una forma de Balada que explicava una història.

Johann Friedrich Reichardt (1752-1814)

Hoffnung (Esperança)
Friedrich von Schiller (1759 - 1805)

Els homes parlen i somien molt
de dies millors que vindran;
vers un venturós i daurat objectiu
se'ls veu córrer i maldar.

El món envelleix i torna a rejuvenir-se
però l'home espera sempre el millorament.

Segle XIX

-Comença l'època més important del gènere.

-Veu i paraula es transformen en unitat.

1814 [Gretchen am Spinnrade](#), una inserció poètica de deu estrofes del drama Faust de J.W. Goethe, composta per Franz Schubert (1797-1828), compositor considerat com a pare del gènere.

1816 Beethoven escriu [An die ferne Geliebte](#), considerat el primer cicle de Lied, una composició cíclica amb poemes de Alois Jeitteles (1794-1858).

Lied Romàntic i Postromàntic (*Durchkomponiert*) Ampliat

Peça musical contínua, no seccional i no repetitiva.

Els concerts públics, que plantejaven exigències diferents als intèrprets, van fer créixer l'entusiasme entre els compositors per crear obres més sofisticades des del punt de vista musical, avançant més enllà de les intencions poètiques.

Estem en presència de l'alliberament del Lied, que no solament estaria cridat a il·lustrar de la millor manera la paraula, sinó que podia crear diferents propostes d'expressió musical per a cada estrofa del poema.

Schumann, Wieck i Brahms

Robert Schumann:

Der Nussbaum Op.25 n°3 (El noguer)

Poesia: Julius Mosen.

Verdeja un noguer davant de la casa,
Olorós, airós, extenent les seves branques
plenes de fulles.

Clara Wieck

Der Mond kommt still gegangen Op.13 n°2

(La lluna ha sortir en silenci) Poesia:

Emmanuel von Geibel

La lluna ha sortit en silenci
amb la seva llum daurada
mentre la terra, en la encisadora
resplendor, se'n va a dormir.

Johannes Brahms:

In dem Schatten meiner Locken (A l'ombra

dels meus rínxols) Poesia anònima, segle

d'Or. Traducció: Paul Heyse.

A l'ombra dels meus rínxols
el meu estimat s'ha adormit.
El desperto ara? – Ai, no!

Hugo Wolf (Final d'una era)

In dem Schatten meiner Locken (*Spanisches Liederbuch*) n°2

(A l'ombra dels meus rínxols) Poesia anònima, segle d'Or.

Traducció: Paul Heyse

Lied amb Orquestra

Richard Strauss

Frühling (*Primavera*)

Poesia: Hermann Hesse

Gustav Mahler

Das Lied von der Erde (Cancó del dolor de la terra) Poesia: Hans Bethge

Cançó Catalana

- Nacionalismes segle XIX (Conseqüent revalorització del món tradicional o folk)
- Creació llenguatge propi de música acadèmica.
- Reinaxença (poesia)

Renaixença-Modernisme-Noucentisme

El bon caçador

Arranjament: Francesc Alió i Bre (1862-1908)

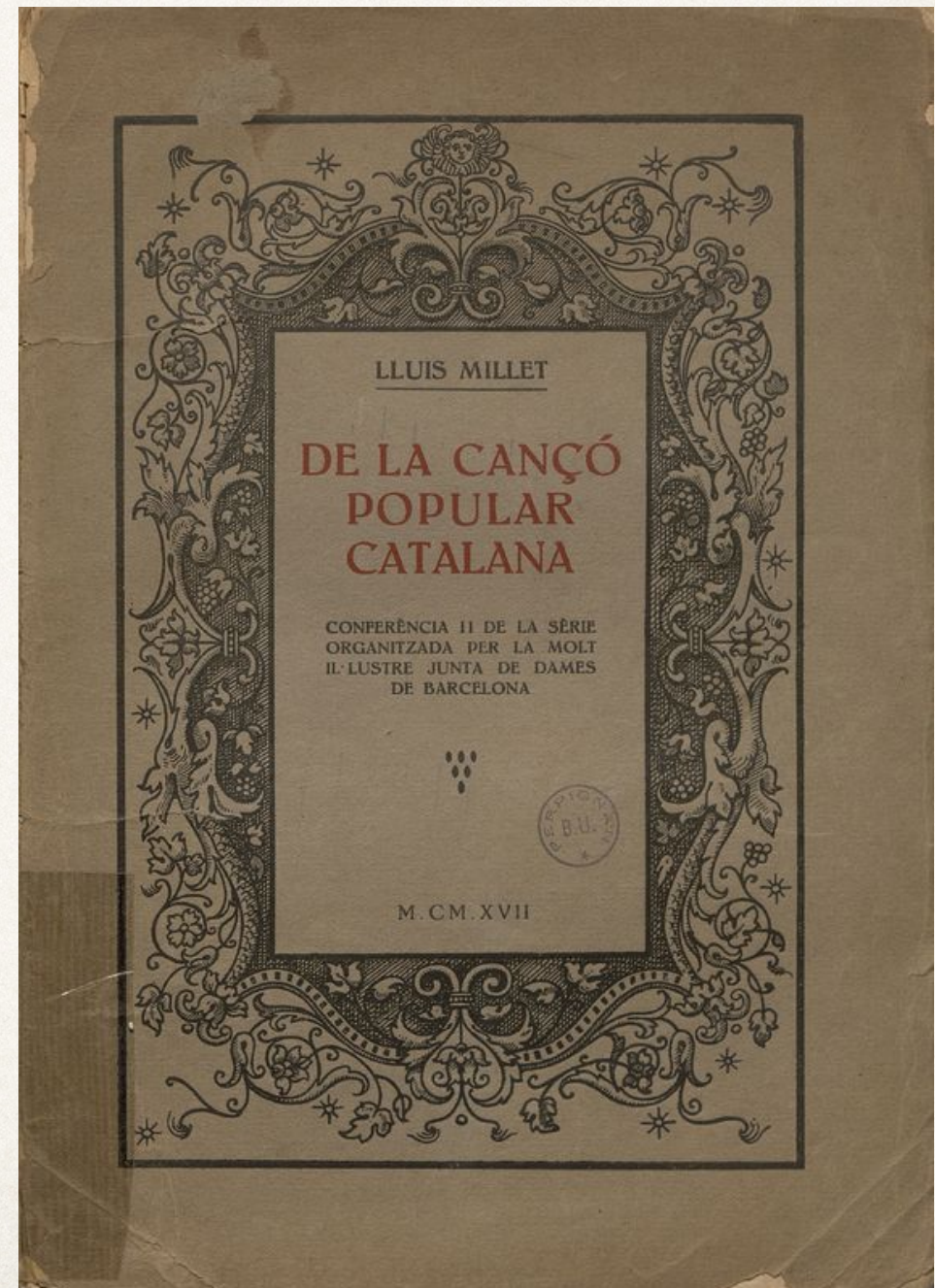
L'oreneta (Cançons de carrer) Poesia:

Josep Segarra

Enric Morera i Viura (1865-1942)

Rialla d'abril Poesia: Apel·les Mestres

Lluïsa Casagemas i Coll (1873-1942)

Modernisme

Noucentisme

Literatura:

Joan Maragall (1860-1911), Josep Carner
(1884-1970), Josep M. de Sagarra
(1894-1961), Tomás Garcés (1901-1993)

Música: Jaume Pahissa (1880-1969), Eduard
Toldrà (1895-1962), Frederic Mompou
(1893-1987),

Toldrà-Mompou (Lied Català)

Vinyes verdes vora el mar (1924)

Poesia: Josep Maria de Sagarra

Damunt de tu només les flors (1942)

Poesia: Josep Janés